

Արքարարտ ՄԴԸ

ՀՎՀՀ 03547706

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄ (2025թ.)

Մշտադիտարկումների օբյեկտը	Մշտադիտարկումների վայրը	Ցուցանիշը	Մշտադիտարկումների տեսակը	Նվազագույն հաճախականությունը	Արդյունքը																																																														
Մակերևութային ջրեր	Նախատեսված չէ																																																																		
Ստորերկրյա ջրեր	Նախատեսված չէ																																																																		
Մթնոլորտային օդ	օդ1` X-8470440 Y-4454895 օդ2` X-8470038 Y-4454672	- հանքափոշի, (PM10 և PM2.5), ածխածնի օքսիդ, ածխա-ջրածիններ, ազոտի օքսիդներ, ծծմբային անհիդրիդ,	նմուշառում, չափումներ ավտոմատ չափման սարքերով	շաբաթական անգամ` 24 տևողությամբ	մեկ ժամ Անօրգանական փոշի – 11տ (0.936 գ/վգ/վրկ) Ածխածնի օքսիդ – 2.66տ (0.35գ/վրկ) Ածխաջրածիններ սահմանային – 0.61տ (0.0815 գ/վրկ) Ազոտի երկօքսիդ – 3.09տ (0.413գ/վրկ) մուր – 0.3տ (0.04 գ/վրկ) ծծմբի անհիդրիդ- 0.29տ (0.039գ/վրկ)																																																														
Հողային ծածկույթ	Նմ N1. X- 8470855 Y - 4455062 Նմ N2. X-8470591 Y - 4454756	- հողերի քիմիական կազմը (рН, կատիոնափոխանակման հատկությունները, էլեկտրահաղորդականության հատկանիշներ, մետաղների պարունակությունը	նմուշառում, նմուշի լաբորատոր հետազոտություն,	- տարեկան անգամ մեկ	<table><tr><td rowspan="2"><<</td><td rowspan="2">Որոշվող ցուցանիշ</td><td colspan="2">Նմուշի ծածկագիր և վերցման տեղը</td></tr><tr><td>N1</td><td>N2</td></tr><tr><td>1.</td><td>Ջրածնային ցուցիչ</td><td>8.1</td><td>8.4</td></tr><tr><td>2.</td><td>Էլեկտրահաղորդականություն (μS/սմ)</td><td>25.6</td><td>29.4</td></tr><tr><td></td><td>Քիմիական տարրեր</td><td colspan="2">Փորձարկման արդյունքը (մգ/կգ)</td></tr><tr><td>3.</td><td>Փոսֆոր</td><td><50</td><td><50</td></tr><tr><td>4.</td><td>Ծծումբ</td><td>773</td><td>888</td></tr><tr><td>5.</td><td>Վանադիում</td><td><25</td><td><25</td></tr><tr><td>6.</td><td>Քրոմ</td><td>148</td><td>164</td></tr><tr><td>7.</td><td>Մանգան</td><td>842</td><td>874</td></tr><tr><td>8.</td><td>Երկաթ</td><td>40670</td><td>40132</td></tr><tr><td>9.</td><td>Նիկել</td><td>74</td><td>70</td></tr><tr><td>10.</td><td>Պղինձ</td><td>38</td><td>35</td></tr><tr><td>11.</td><td>Ցինկ</td><td>89</td><td>71</td></tr><tr><td>12.</td><td>Արսեն</td><td>13</td><td>11</td></tr><tr><td>13.</td><td>Սելեն</td><td><5</td><td><5</td></tr></table>	<<	Որոշվող ցուցանիշ	Նմուշի ծածկագիր և վերցման տեղը		N1	N2	1.	Ջրածնային ցուցիչ	8.1	8.4	2.	Էլեկտրահաղորդականություն (μS/սմ)	25.6	29.4		Քիմիական տարրեր	Փորձարկման արդյունքը (մգ/կգ)		3.	Փոսֆոր	<50	<50	4.	Ծծումբ	773	888	5.	Վանադիում	<25	<25	6.	Քրոմ	148	164	7.	Մանգան	842	874	8.	Երկաթ	40670	40132	9.	Նիկել	74	70	10.	Պղինձ	38	35	11.	Ցինկ	89	71	12.	Արսեն	13	11	13.	Սելեն	<5	<5
					<<			Որոշվող ցուցանիշ	Նմուշի ծածկագիր և վերցման տեղը																																																										
						N1	N2																																																												
					1.	Ջրածնային ցուցիչ	8.1	8.4																																																											
					2.	Էլեկտրահաղորդականություն (μS/սմ)	25.6	29.4																																																											
						Քիմիական տարրեր	Փորձարկման արդյունքը (մգ/կգ)																																																												
					3.	Փոսֆոր	<50	<50																																																											
					4.	Ծծումբ	773	888																																																											
					5.	Վանադիում	<25	<25																																																											
					6.	Քրոմ	148	164																																																											
					7.	Մանգան	842	874																																																											
					8.	Երկաթ	40670	40132																																																											
					9.	Նիկել	74	70																																																											
					10.	Պղինձ	38	35																																																											
					11.	Ցինկ	89	71																																																											
					12.	Արսեն	13	11																																																											
					13.	Սելեն	<5	<5																																																											

					<table><tr><td>14.</td><td>Նիոբիում</td><td>11</td><td><5</td></tr><tr><td>15.</td><td>Մոլիբդեն</td><td><5</td><td><5</td></tr><tr><td>16.</td><td>Արծաթ</td><td>8</td><td><5</td></tr><tr><td>17.</td><td>Կադմիում</td><td><5</td><td><5</td></tr><tr><td>18.</td><td>Անագ</td><td><5</td><td><5</td></tr><tr><td>19.</td><td>Ծարիր</td><td><5</td><td><5</td></tr><tr><td>20.</td><td>Վոլֆրամ</td><td><5</td><td><5</td></tr><tr><td>21.</td><td>Սնդիկ</td><td><5</td><td>14</td></tr><tr><td>22.</td><td>Կապար</td><td>16</td><td>11</td></tr><tr><td>23.</td><td>Բիսմութ</td><td><5</td><td><50</td></tr></table>	14.	Նիոբիում	11	<5	15.	Մոլիբդեն	<5	<5	16.	Արծաթ	8	<5	17.	Կադմիում	<5	<5	18.	Անագ	<5	<5	19.	Ծարիր	<5	<5	20.	Վոլֆրամ	<5	<5	21.	Սնդիկ	<5	14	22.	Կապար	16	11	23.	Բիսմութ	<5	<50
14.	Նիոբիում	11	<5																																										
15.	Մոլիբդեն	<5	<5																																										
16.	Արծաթ	8	<5																																										
17.	Կադմիում	<5	<5																																										
18.	Անագ	<5	<5																																										
19.	Ծարիր	<5	<5																																										
20.	Վոլֆրամ	<5	<5																																										
21.	Սնդիկ	<5	14																																										
22.	Կապար	16	11																																										
23.	Բիսմութ	<5	<50																																										
Վայրի բնություն, կենսամիջավայր, կարմիր գրքում ընդգրկված, էնդեմիկ տեսակներ					Տես բացատրագիրը																																								
Աղմուկ և թրթռում	Կետ 1՝ X-8469662 Y-4456320 Կետ 2՝ X-8471215 Y-4454685 Կետ 3՝ X-8469553 Y-4454597		Գրանցում ձայնաչափով	տասնօրյակը մեկ անգամ	Տարեկան միջինը հանքավայրի սահմաններում կազմում է 51.0 Դբ, աղմուկի մակարդակը հանքավայրից 560մ դեպի արևելք (2-րդ կետում) գրանցվել է 45 Դբ																																								
Ոչ վտանգավոր թափոններ	-	-	-	-	-																																								
Վառելանյութի պահեստարաններ	-	-	-	-	-																																								
Ցիանային լուծույթների օգտագործման հետ կապված ենթակառուցվածքներ	-	-	-	-	-																																								
Լեռնատրանսպորտային և սարքավորումների աշխատանքային վիճակը	Բոլոր սարքավորումներն անցել են տարեկան տեխնիկական զննում																																												

Տեղեկատվությունը ներկայացրեց «ԱՐՔԱՐԱՐՏ» ՍՊԸ, ՀՀ ԿՈՏԱՅՔԻ ՄԱՐԶԻ ԿԱՄԱՐԻՍԻ ԲԱԶԱՆՏԻ ՀԱՆՔԱՎԱՅՐԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԵՂԱՄԱՍ, հեռ.095300097

(գտնվելու և գործունեության իրականացման վայրը, հեռախոսահամարը, կայքը, էլեկտրոնային հասցեն՝ արդյունաբերական դեմոնստրացիայի համար)

Ղեկավար

Մ.Քյուրբյան

(պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

(ստորագրողի մ.հ.հ.հ. անունը, ազգանունը, տարեթիվը)

Բ Ա Ց Ա Տ Ր Ա Գ Ի Ր

ՀՀ ԿՈՏԱՅՔԻ ՄԱՐԶԻ ԿԱՄԱՐԻՍԻ ԲԱԶԱՆՏԻ ՀԱՆՔԱՎԱՅՐԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԵՂԱՄԱՍՈՒՄ 2025Թ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Կամարիսի բազալտի հանքավայրի 2-րդ տեղամասը գտնվում է ՀՀ Կոտայքի մարզի Կամարիս բնակավայրի վարչական տարածքում, բնակավայրից 2.6կմ հարավ-արևմուտք:

Արամուս բնակավայրը գտնվում է հանքավայրից 1.9կմ հյուսիս-արևելք իսկ Մայակովսկին՝ 2կմ հյուսիս-արևմուտք (նկ.1, 2):

Հանքավայրը զբաղեցնում է 10.26 հա մակերես, որ սահմանափակված է հետևյալ ծայրակետային կոորդինատներով.

1.X – 8470460, Y- 4454555

2. X 8470410, Y- 4454935

3. X – 8470486 Y- 4455112

4. X – 8470652 Y- 4455027

5. X – 8470663 Y- 4454572

Սույն հաշվետվությունում ամփոփված են 2025թ. ընթացքում հանքավայրում և մերձակայքում իրականացված հողի, մթնոլորտային օդի, բուսական և կենդանական աշխարհի մշտադիտարկումների արդյունքները:

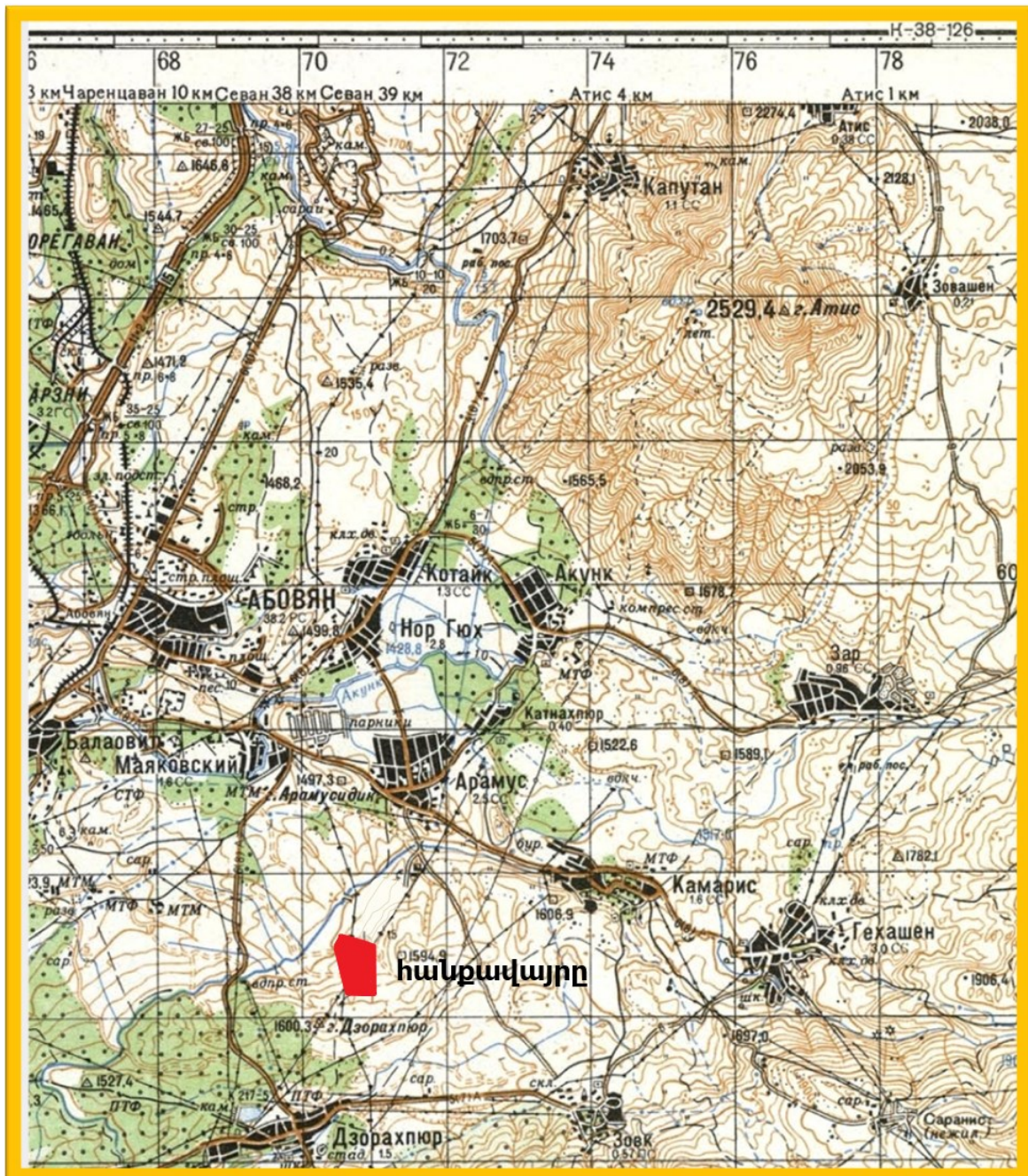
Հանքավայրի իրավիճակային սխեման նմուշառման կետերով ներկայացված է նկ.2:

1. Ռելիեֆ, երկրաձևաբանություն

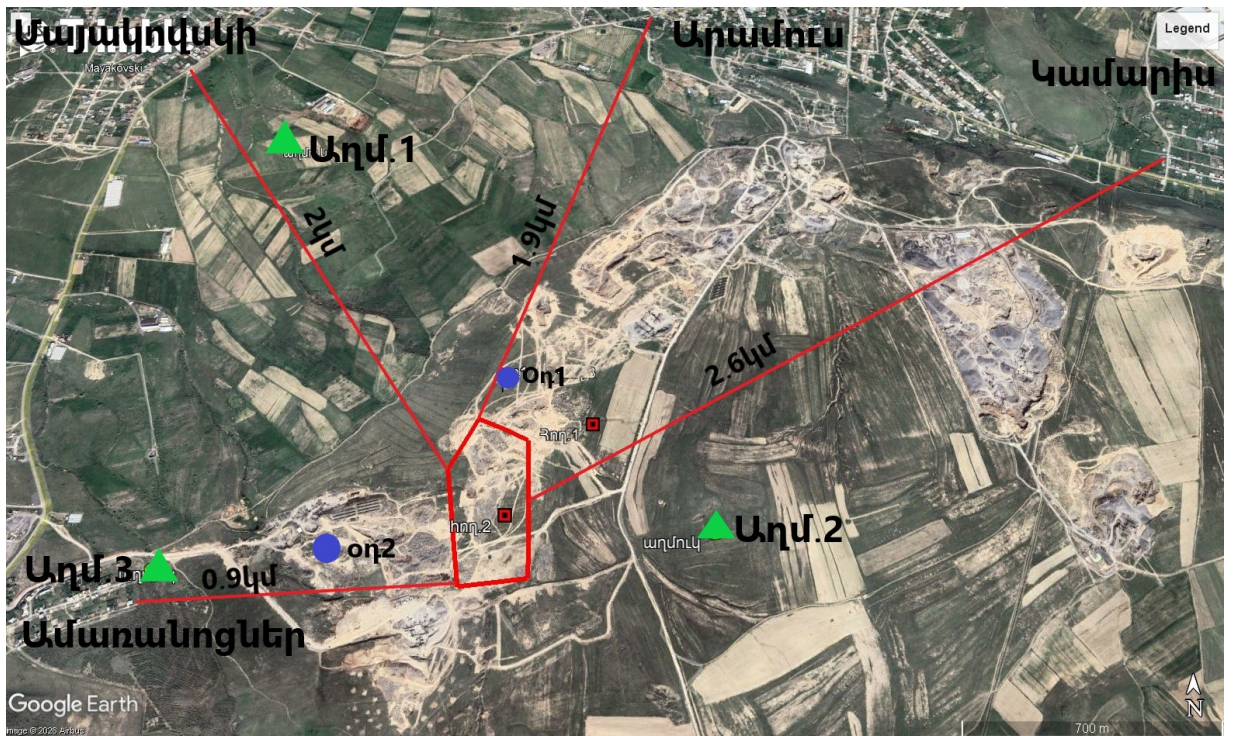
Կամարիսի բազալտների հանքավայրի 2-րդ տեղամասի շրջանը երկրաձևաբանական տեսակետից տեղադրված է Կոտայքի (Քանաքեռի) հրաբխային սարահարթի կենտրոնական մասում, որը բլրային ռելիեֆով տարածք է՝ կտրտված բազմաթիվ ձորակներով և սարավանդային խոր գետահովիտներով:

Հանքավայրը տեղադրված է բազալտային հոսքի վրա, որը ձգված է հյուսիս-արևելյան ուղղությամբ: Լանջերի թեքությունը կազմում է 10-13%: Բլրի բնականոն ռելիեֆը խախտված է քանի որ առկա են մի քանի բազալտի հանքավայրեր:

Հանքավայրում և դրա շրջակայքում սողանքային երևույթներ և քարաթափումներ չեն գրանցվոլ

Նկ.1 Ծրջանի իրավիճակային սխեման

Նկ.2: Հանքավայրի, բնակավայրերի և մոնիթորինգի կետերի տեղադիրքի սխեմատիկ քարտեզ

2. Մթնոլորտային օդ

Հանքավայրի և ջարդիչ կայանի շահագործման ընթացքում տեղի է ունենում մթնոլորտային օդի աղտոտում փոշու և ծխազագերի տեսքով:

Անօրգանական փոշու արտանետումներ են առաջանում քանդման, բեռնման, բեռնաթափման, լցակայանավորման և ջարդիչ կայանի աշխատանքի ժամանակ:

Ծխազագերի արտանետումները պայմանավորված են դիզելային վառելիքի այրման արգասիքներով:

Օդի արտանետումների չափաքանակները որոշելու նպատակով երկու կետերում իրականացվել են չափումներ, որոնց միջինացված արդյունքները հետևյալն են՝

Անօրգանական փոշի – 11տ (0.936 գ/վգ/վրկ)

Ածխածնի օքսիդ – 2.66տ (0.35գ/վրկ)

Ածխաջրածիններ սահմանային – 0.61տ (**0.0815**գ/վրկ)

Ազոտի երկօքսիդ – 3.09տ (0.413գ/վրկ)

մուր – 0.3տ (0.04 գ/վրկ)

ծծմբի անհիդրիդ- 0.29տ (0.039գ/վրկ)

Փոշու արտանետումները նվազեցնելու նպատակով շոգ և չոր ամիսներին կատարվել է ջրցանում:

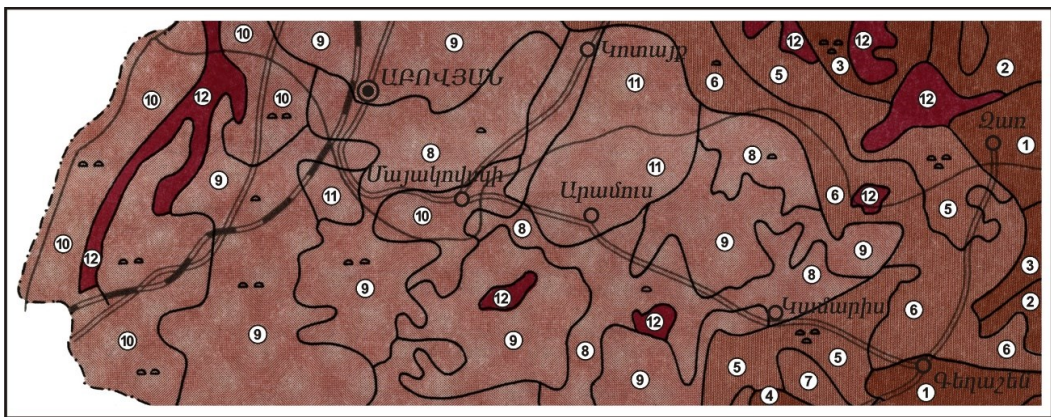
Հանքավայրի տարածքում աղբյուրներ կամ մակերևույթային ջրային հոսքեր առկա չեն: Հանքավայրի շահագործման տեխնոլոգիաներով ջրային արտահոսքեր նախատեսված չեն, ուստի ջրային ավազանների մշտադիտարկում նախատեսված չէ:

3. Հողեր

Կամարիսի բազալտի հանքավայրի շրջանում զարգացած են լեռնաշագանակագույն հողերը, որոնց ենթատիպերի տարածումը ներկայացված է ստորև՝ նկար 3-ում:

Նախալեռնային գոտում տարածված են շագանակագույն, մեծ մասամբ քարքարոտ, էրոզացված հողերը, որոնց մակերեսային քարքարոտությունը կազմում է 70.3%, որից 18.8%-ը՝ թույլ քարքարոտ, 17.0%՝ միջին քարքարոտ, 34.5 %-ը՝ ուժեղ քարքարոտ:

Շագանակագույն հողերն ձևավորվել են տիպիկ չոր տափաստանային բուսականության տակ, հրաբխային ապարների հողմահարված նյութերի, ինչպես նաև տեղակուտակ, ողողաբերուկ և հեղեղաբերուկ գոյացումների վրա:

- ① Մուգ-շագանակագույն մանրախճաքարքարոտ փոքր հզորության փոքր հզորության միջին և ուժեղ հողմահարված
- ② Մուգ-շագանակագույն մանրախճաքարքարոտ միջին հզորության մեծամասամբ կավավազային մշակովի
- ③ Մուգ-շագանակագույն մեծամասամբ փոքր հզորության կավային տեղ-տեղ թույլ հողմահարված
- ④ Մուգ-շագանակագույն հզոր կավային մշակովի
- ⑤ Շագանակագույն մանրախճաքարքարոտ կարբոնատային-ցեմենտացված փոքր հզորության կավավազային միջին հողմահարված
- ⑥ Շագանակագույն մանրախճաքարքարոտ միջին հզորության կավային թույլ հողմահարված մշակովի
- ⑦ Շագանակագույն մանրախճաքարքարոտ տեղ-տեղ կարբոնատային-ցեմենտացված փոքր հզորության կավավազային թույլ հզորության մշակովի
- ⑧ Բաց-շագանակագույն մանրախճաքարքարոտ տեղ-տեղ կարբոնատային-ցեմենտացված փոքր հզորության կավավազային միջին և ուժեղ հողմահարված
- ⑨ Բաց-շագանակագույն մանրախճաքարքարոտ տեղ-տեղ կարբոնատային-ցեմենտացված մեծամասամբ միջին հզորության կավային թույլ հողմահարված մշակովի
- ⑩ Բաց-շագանակագույն մեծամասամբ թույլ դիֆերենցված փոքր հզորության կավավազային մեծամասամբ միջին հողմահարված մշակովի
- ⑪ Բաց-շագանակագույն բերվածքային հզոր կավային մշակովի
- ⑫ Արմատական ապարների ելքերի և ուժեղ քարքարոտ թերի զարգացած հողերի համալիր

Նկ.3: Հողերի բնական տիպերի տարածման սխեմատիկ քարտեզ

Հողաշերտի /բուսաշերտի/ հզորությունը միջին հաշվով տատանվում է 30-50սմ-ի սահմաններում, ռելիեֆի իջած մասերում հաճախ այն հասնում է 65-70 սմ-ի:

Ըստ մեխանիկական կազմի այս հողերը դասվում են միջին և ծանր կավավազային տարատեսակների շարքին:

Բուն տեղամասի սահմաններում հողաբուսական բերրի շերտը բացակայում է, մակաբացման ապարները ներկայացված են ժամանակակից բերվածներով և բազալտի բեկորներով:

Կախված ռելիեֆի պայմաններից և էռոզիայի ենթարկվածության աստիճանից՝ հանդիպում են ինչպես թեթև, այնպես էլ ծանր մեխանիկական կազմով հողեր:

Հողերի կլանման տարողությունը համեմատաբար ցածր է, որը պայմանավորված է հումուսի սակավ պարունակությամբ և թեթև կավավազային մեխանիկական կազմով:

Շագանակագույն հողերի ծավալային զանգվածը տատանվում է 1.24-1.48գ/սմ³-ի, տեսակարար զանգվածը՝ 2.50-2.65գ/սմ³-ի, ընդհանուր ծակոտկենությունը՝ 4.38-52.1, խոնավությունը՝ 20-30%-ի սահմաններում:

Այս տիպի հողերը պարունակում են մեծ քանակությամբ կարբոնատներ՝ մինչև 10-25%, որն առաջ է բերում հողերի ցեմենտացիա և քարացում: Հողը և փխրուկաբեկորային մայրատեսակը հարուստ են հողալկալի մետաղներով, ֆոսֆորական թթվով և կալիումով: Անմշակ հողերում ստրուկտուրան խոշոր կնձկային է:

Հողերում քիմիական տարրերի պարունակությունների ցուցանիշները բերված են մշտադիտարկումների արդյունքների վերաբերյալ տարեկան հաղորդում:

4.Բուսական և կենդանական աշխարհ

Շրջանի բուսական աշխարհը ներկայացված է Գեղամա և Երևանյան ֆլորիստական շրջանների միջև ընկած սահմանային, միջին բարձրության լեռնային տափաստանային զոնայի տարածքներին բնորոշ բուսականության տեսակներով, որոնցում գերակշռում են հատիկավոր և հատիկատարազգի ներկայացուցիչները: Այստեղ՝ տափաստանային տարածքներում, կարելի է հանդիպել մոտ 150 բուսատեսակ: Դրանցից, որպես դոմինանտ կամ բնորոշ տեսակներ կարելի է նշել իժալեզու հասարակը, նոճազգիներից՝ գիհի բազմապտուղին, հովանոցազգիներից՝ ճավշիր պարսկականը, ցախակեռասազգիներից՝ թանթրվենի Տիգրանին, ազգաթոփազգիներից՝ ակնաթուփ երկսեռը, շյուղախոտը, բարձրավեճակը, կեղերիան, Thymus-ի տեսակներ, այծակնը, քոսքսուկը, հազարատերևուկը և այլն:

Ստորև նկար 4-ում ներկայացված է շրջանի բուսական հիմնական տիպերի տարածման քարտեզը:

Կամարիսի բազալտի հանքավայրի 2-րդ տեղամասի շրջանում բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ, որտեղ իրականացվում է վտանգված էկոհամակարգերի պահպանություն, չկան:

Տեղամասի շրջանը ներառված չէ բնության հատուկ պահպանվող տարածքի սահմաններում: Այստեղ չեն արձանագրվել ՀՀ բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքերում նշված բուսական կամ կենդանական տեսակների աճելա- և ապրելավայրեր:

Տեղամասի մերձակայքում հայտնի չեն պատմամշակութային, բնության, կենսաբանական և այլ հուշարձաններ:

Բնության հուշարձանները գտնվում են Կամարիսի բազալտի հանքավայրի 2-րդ տեղամասի տարածքից 2.4-ից 28կմ հեռավորության վրա:

Պատմության և մշակույթի հուշարձանների հեռավորությունը տեղամասից կազմում է ավելի քան 2.5կմ:

Ընկերությունն առաջնորդվում է ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի 438 որոշման 43-րդ կետի որոշման պահանջներով՝ մասնավորապես՝ «Հիմնարկները, իրավաբանական և ֆիզիկական անձինք աշխատանքների կատարման ժամանակ պատմական, գիտական, գեղարվեստական և այլ մշակութային արժեք ունեցող հնագիտական և մյուս օբյեկտների հայտնաբերման պահից պարտավոր են դադարեցնել աշխատանքները և դրա մասին անհապաղ հայտնել լիազորված մարմին»:

Հաշվետվությունն ու բացատրագիրը կազմեց ԱԶ Շ.Խաչատրյանը